

Naujienu Antroji Dalis

NR. 536

CHICAGOS LIETUVIŲ LITERATŪROS DRAUGIJOS LEIDINYS

XVI METAI

ALEKSAS AMBROSE

Copyright 1960

CHICAGOS LIETUVIŲ ISTORIJA

(Tęsa)

Jonas Grinius buvo pirmas LIETUVOS redaktorius. Jis redagavo LIETUVĄ nuo pirmojo josios numerio iki 1893 metų kovo mėnesio. Vėliau porą mėnesių laikraštį redagavo leidėjas P. Zacharevičius.

1893 metų birželio mėnesį buvo sudaryta bendrovė LIETUVAI leisti. Vyriausiais bendrovės nariais buvo Antanas Olševskis, S. Lelešius, Svanekas ir Sosnovskis. Ši bendrovė leido LIETUVĄ iki 1901 metų. Trečiuoju savaitraščio redaktorium buvo Antanas Olševskis. Jis redagavo LIETUVĄ nuo 1893 metų iki 1895 metų rudens. 1895 metų pabaigoje atvyko Olševskio pakviestas Juozas Adomaitis — šernas, kuris buvo LIETUVOS priešakyje iki 1912 metų kovo mėnesio.

Lietuvis kunigas lenkų bažnyčioje

Pirmieji lietuviai grupavosi šiaurinėje Chicagos dalyje. Paskutiniame praėjo šimtmečio ketvirtyje lietuvių tirščiausiai apgyventas plotas buvo Chicago ir Noble gatvių sankryžoje. Pamažu jie stūmėsi į šiaurę, pasiekdami North Avenue; į vakarus, persimesdami per Ashland Avenue, o dar vėliau šioje srityje perėjo North Avenue ir stūmėsi į šiaurę ir vakarus. Visose čia suminėlose srityse dar ir šiandien yra lietuvių namų savininkų, bet jaunesnieji ten namų jau nebeperka.

Noble, Chicago, Division, North, Ashland, Wabansia, Bell, Oakley, Western, California ir kitų šios srities gatvių apylinkėse gyvena lenkai, vokiečiai, žydai, ukrainiečiai, gudai ir kiti. Atvykusieji lietuviai dažniausiai apsigyvendavo pas lenkus ir vokiečius. Su lenkais daugelį būdavo lengviau susikalbėti, juos jungė tas pats tikėjimas, o pas vokiečius gyveno todėl, kad vokiečiai būdavo labai geros šeimininkės. Jos būdavo švaresnės, ramesnės, gamindavo gerą maistą ir savo "burdingėrius" geriau prižiūrėdavo.

Reikia neužmiršti, kad ne visi praėjo šimtmečio pabaigoje atvažavusieji lietuviai save lietuviais skaitė. Didokas jų skaičius nei nežinojo, kas jie toki buvo. Oficialiuose valdžios užrašuose jie buvo žymimi rusais, nes čia atvykdavo iš rusų imperijos sričių, o kai kurie ir su rusiškais dokumentais. Daugelis važiavo iš dvarų, kuriuose buvo kalbama lenkiškai. Važiavo iš aplenkusių Lietuvos sričių. Lenkiškai jie nemokėjo kalbėti, bet suprato. Darbovietėse tokius atvykėlius vadindavo "paliokais". Tada atvykusieji lietuviai nesipriešino šitokiai "tautybei", nes jie patys nežinojo, kas jie toki buvo. Buvo ir tokių, kurie tvirtino, kad "paliokai" ir "litvinai" yra tie patys, nes jie priklausė vienai valstybei.

Reikia pasakyti, kad lenkų čia buvo žymiai daugiau, jie buvo apskresni. Jie greičiau pramoko anglų kalbos ir pradėjo skverbtis į įvairias valstybės ir savivaldybės įstaigas. Šie prasilupusieji lenkai lietuvius taip pat "paliokais" vadindavo. Praėjo daug laiko, kol tautybės klausimas išryškėjo, lietuviai atsiskyrė nuo lenkų ir valstybės pareigūnai pripažino lietuvius lietuvių tautybės žmonėmis.

Noble — Chicago — Division srityse apsigyvenusieji lietuviai buvo tirštoje lenkų kolonijoje. Lenkai katalikai toje srityje pradėjo organizuoti parapiją ir 1873 metais padėjo pagrindus medinei bažnyčiai. Kol aukas rinko, bažnyčią statė, laisvomis valandomis prie statybos darbų ėjo — viskas buvo gerai. Bet kai sunkiausias darbas buvo baigtas, tai prasidėjo nesutikimai. Naujon parapijon atsiųstas lenkas kunigas nemokėjo išlaikyti tos vienybės, kuri anksčiau parapijoje buvo. Atvykęs kunigas norėjo pats visus parapijos reikalus tvarkyti, o aukas rinkusieji, aukas davusieji ir bažnyčią stačiusieji tikintieji nenorėjo visų teisių jam perleisti. Jie nesikišo į tikybinius reikalus, bet norėjo pareikšti savo nuomonę parapijos ekonominiais klausimais.

Paskirtas lenkų kunigas, nesusitaręs su komiteto nariais, ginčą permetė į visą parapiją. Kunigas manė, kad jam pavyks tikinčiuosius įtikinti, bet jis tikėtai parapiją suskaldė. Kelis metus Amerikoje pagyvenę lenkai pamatė, kad amerikiečiai kitaip tvarko savo reikalus. Jie neatiduoda galios vienam žmogui. Jie gerbia kitų nuomones, visi suėję apsvarsto klausimą, susitaria ir tada vykdo. Parapijiečių tarpe pasireiškė dvi nuomonės. Vėliau nuomonių skirtumas perėjo į aštrius ginčus. Kada tikintieji vieni kitų negalėjo įtikinti, prasidėjo koliojimai, o vėliau ir šmeižtai. Netrukus visas reikalas perėjo prie muštynių. Prie šios parapijos prisidėjusieji lietuviai taip pat nebuvo vienos nuomonės, bet jie į lenkų muštynes neįsivėlė.

(Bus daugiau)

Dienų Skeveldros

1.

Okupuotoje Lietuvoje kyla nauja literatūrinė "žvaigždė". Tai Suslov, eventualus Stalinas Nr 2. Mūsų Tėvynės pacifikatorius (ir provokatorius į naujas pogrind. kovas) 1944-46 m. būvyje. Štai "Literatūros ir Meno" Nr 34 tik viename str. "Kartu su laiko žingsniais" Suslovą cituoja (ilgomis pastraipomis) net... 3 kartus.

Su-suslovėjęs str. autorius (V. Radaitis), be kitako, skundžiasi, kad kritiką okupuotoje Lietuvoje yra "neoperatyvi": "Vangumas, dėsimas dar labai charakteringi... kritikos bruožai. Pasirodo knyga, tiek savo tema, tiek jos meniniu sprendimu verta dėmesio. Kartais praėina mėnesiai ir net pusmečiai, kol pasigirsta vertinimo žodis spaudoje".

Girdi, kritika nesidomėjo J. Marcinkevičiaus "Krauju ir pelenais", A. Baltrūno "Tolimais keliais" ir kt. "partiška operatyviais" kūriniais. Toliau guodžiamasi:

Pastebimas dar vienas reiškinys: jauni, gabūs literatai, linkę dirbti kritikoje, vos sušilę joje kojas, labai sparčiai pereina į literatūros mokslą, apgina mokslo kandidato laipsnį ir sėkmingai darbuojasi, vertindami literatūrinį palikimą. Ir šiandien mes tiesiog galime pasidžiaugti gausių mūsų literatūros mokslininkų būriu ir jų darbais. Bet gyvajai, aktualiajai kritikai nuo to nė kiek nesveikiau, - baigia su-suslovėjęs V. Radaitis.

2.

"Iš partijai svarbių sargybų" bėga kas tik gali. Štai "L. ir M." Nr 33 K. Kubilius — kas graižosi, kad A. Matutis "ilgą laiką buvo mokytojas ir pionierių (bolševikiškų skautukų) vadovas". Ir išleido jis eilėraščių vaikams knygutę ("Vai-vorykštė ežerą semia" ir "Miško cirkas"). Ir eilėraščių temos "pernelėg apvalios", abstrakčiai suestetizuotos, be ryškesnio dabarties kolorito (mano pabraukta! J. C.)*

Gauna "pylos" ir A. Drilinga už eilėraščių knygutę "Vilnius nubunda". Nieko Vilniaus tema, nieko "kovingo". Pabarama ir iliustratorė: "iš murzinių L. Paškauskaitės iliustracijų žvelgia visai ne Vilnius. Viršelis niuriai juodas, lyg der-va išteptas."

Toliau K. Kubilinskas "sutyarko" ir kitus eilėraščių vaikams autorius:

Reikia dar prie pastarųjų metų poezijos vaikams priskirti A. Kazanavičienės, M. Grigonio ir O. Miciūtės eilėraščių

knygeles, nors jos savo tematika, menine forma — jau seniai praeitas mūsų literatūros vystymosi etapas.

Ko rūstauja K. Kubilinskas? Ogi pacituokime jį patį:

Abejingumas vaikų poezijai aiškiai matyti iš "vėžlio tempų" leidžiant poeziją vaikams. Ne paslaptis, kad A. Jonyno aktualių eilėraščių rinkinys "Eškėtrožė", o ir mano eilėraščių rinkinys "Pionierių palapinės", tik daugiau kaip po dviejų metų nuo jų įteikimo leidyklai išėjo iš spaudos.

3.

Mielieji, žemiau cituosimų minčių, Dievuliuk, nepapasakokite vieninteliam (!) "realizmo" Vakaruos gynėjui A. Rūkštelei. "L. ir M." Nr 33 Jūsų Palydovas (tokia slapyvardė) aliarnuoja, kad Vilniuje įsigali maištas mene, ir susiranda mecenatai. Iš "jubiliejinės" (okupacijos 20-mečiui paminėti) dailės parodos Palydovą žvali moteriukė ("iš intelektualinių sluoksnių", apsisikaičiusi, laivu "Pobieda" Europą apkeliausi...) nusiveda į jaukią vilą žvėryno priemiestyje. "Ant sienų — paveikslai" (3 kartus). Parodo "Rytnečio sonatą", "Aistrų kovą", "Dainą" ir tt. Kainos: nuo 300 rublių (viršun).

Vadinas, užu "socialistinio" realizmo klesti privatus menas, kovojas prieš partinį snobizmą, užu novatoriškumą ir visokeriopą laisvę dailėje.

Besijuokdamas iš anti-partinių kūrybinių ieškojimų, Jūsų Palydovas, tarp kita ko, rašo: emiau įtariai žiūrėti į dažną jauną vyruką, ypač, jeigu jis nesišioja ilgus plaukus ir skandinaviską barzdėlę. Atidžiai žiūriu, ar kartais jų alkūnės nesuteptos dažais.

4.

Vienas "Literatūros ir Meno" skaitytojas klausia, kodėl "Vakarų muzikos literatūra" išleista "griežtai apibrėžtu" tiražu?

5.

"L. ir M." Nr 35 kažkoks O. Aleksa rašo:

— Aš vakar pabaigiau skaityti "Keturių brangakmenių grobiką". Liuks knyga!

— Duosi man, gerai? Pasmano brolių yra "Mėlynoji ranka" ir "Aukštinis trikampis". Supranti, ten rašo apie vagį, Arsenijų Lupeną, kurio sekliai negali pagauti...

Panašaus pokalbio nuotrupą neseniai išgirdau troleibuse. Tai nėra atsitiktinis dalykas. Apriušusios, sutrintais viršeliais buržuaziniais laikais leis-

(Tęsinys 2 psl.)

Dienų Skeveldros...

(Tęsinys iš 1-jo psl.)

tos nuotykių knygtės kartais dar parduodamos iš vieno rankų į kitas. Tūlas pagyvenęs dėdė Žvėryno rajone naudojasi neribota paauglių pagarba: jis skolina kai kuriems iš jų pilną "Vinetu" leidimą.

6.

Suslovo nuomone, "atsargiai su Vakarų literatūra!", nes "ir nekaltu žodžiu mėgsta buržuazija kenkti komunistinei statybai".

Po šių žodžių A. Baltrūnas lyg iš Maskvos bokštų trimituoja "pavojų":

Dalis mūsų prozininkų, karštai palaikydami ir mokydamiesi iš paskirų Vakarų autorių stiliaus lakoniškumo, vaizdų kondensuotumo, "punktyrinio" situacijų, konfliktų vedimo yra karštai įsitikinę savo novatoriškumu.

7.

Kurį metų (ypač "atodregio" pradžioj) spaudos platinimo biurai mėgino įvežti į okupuotąją Lietuvą satelitinių knygų ir kt. spaudinių. Bet replių žnyplės bebaigia susičiaupti. Ne be pagrindo "L. ir M." redakcija išidėjo maskoliaus R. Samarino "Tiesos galvą". Ginama, žinoma, "socialistinis" realizmas ir puolama... revizionizmas:

"nutyla... Lukaičiai, Kotai, Lefevrai, Pastai, kuriuos atkakliai remia patys aršiausi parsidavėliai buržuaziniai literatai, tarnaujantį "šaltojo karo" bosams.

Nutilo, — džiaugiasi R. Samarin: — absurdiškas triukšmavimas dėl "Daktaro Živago", ir nieko jau nebedomina neišparduoti tiražai to blogo (? J. C.) romano, paskubomis išleisto užsienyje...

Samarinas Freude mato... pornografiją ir tt. Jam Vakaruos tepatinka L. Magono kūryba. Kodėl? ogi, mat, L. Magonas yra... komunistas.

8.

"L. ir M." Nr. 26 A. Paukštaitis rašo:

Studentų gamybinė praktika — labai svarbus klausimas. Jis jaudina ir mus, Valsybinės konservatorijos studentus. Konservatorijoje mokosi įvairių specialybių studentai: būsimieji kompozitoriai, teoretikai, atlikėjai-instrumentalistai, choro dirigentai, dainininkai ir dramos aktoriai. Pagrindinė jų gamybinės praktikos forma — koncertai.

UNITED PRESS - NAUJIENŲ Photo
Kathy Hays iš Baltimorės taikosi nufotografuoti naująją Miss America 1960, Nancy Fleming (18 metų) aukšt. mokyklos studentė iš Montague, Michigan. Atlantic City (N. Y.). Ji buvo išrinkta šių metų Miss America.

Vien tik praėjusiais metais studentų koncertinės brigados surengė 115 koncertų. Tai gana įspūdingas skaičius. Nemažai studentų sėkmingai dirba su saviveikliniais kolektyvais.

Kas jis? ogi — cituojant — "LTSR valst. konservatorijos studentų profkomiteto pirmininkas". Kas rūpi? kas skauda? Ogi "koncertinės brigados sudaromos ir siunčiamos bet kur ir bet kam paprašius". "Koncertinė veikla pernelyg susmulkėjo", "nukenčia meninis lygis", "nesuskumbama pasiruošti."

9.

"L. ir M." Nr. 24 įdėta įdomi pastaba: "Gana klaidų, draugai architektai!" Taigi, J. Jansonio vardo popieriaus fabriko kultūros rūmuos scenoj sutelpa vos... 8 šokėjų poros.

Panašiai pastatytos Aklųjų kombinato, HES-o, "Inkaro" ir kt. klubų scenos. "Kaip gali tokiose miniatiūrinėse scenose koncertuoti... choras? Kaip...?"

Dažnai iškyla vargas su dekoracijomis. Ar žiūrovams malonu, jei pertraukų metu dekoracijos nešiojamos pro pat jų nosį? Nemažai, bet architektai vis užmiršta "įprojektuoti" dekoracijoms vietą. Nepakankamas scenos gilumas ne tik mažina sceną, bet ir neleidžia laikyti dekoracijų užkulisiuose. Tuo pačiu užkertamas kelias koncertuoti gastroliuojantiems teatrams ar kitiems didesniems kolektyvams.

Taip "piktinasi" estrados artistas V. Kymantas. Architektas, žinoma, gali atsakyti: *koks planas, toks ir plotas!* O planą nurodo ir tvirtina... Maskva,

10.

Jau buvau bestatęs tašką, kai gavau neseną "Pergalę". Ir rytau ties A. Baltrūno "Žemaitijos keliais". Kone "nacionalistas", "liaudies kenkėjas" ir tt! Lanko Poškos Baublius ir tt! Lanko Poškos Baublius ir — bara kultūros bei švietimo ministerija, Skaudvilės rajono vadovus. Bara, kad Baubliai apleista, palikta "Dievo valiai". Autorius važiuoja, aišku, automobiliu. Įsuka į sodybą ("kaip čia klostosi gyvenimas šandie?"). Matyt, automobilius — valdžios simbolis. Berniukštis ištirpsta tarpduryje. Moteriškė — irgi. Įeina vidun. Bet kalba nesimezga. "Pajutęs, kad ilgiau trukdyti žmones nesąžininga, atsisveikinu" — rašo A. Baltrūnas.

Telšiuos, — kaip kelionių autorius toliau dėsto — į "Alkos" muziejų. Užkart prie partinio stendo, "pasakojančio apie įnirtingą klasių kovą pažymėtus pirmuosius pokario metus. Štai atskleisti keli komjaunimo bilietai. Vienuose — kulkos žymės, kituose — kraujo pėdsakai. Tai Juosodžio skaityklos vedėjo Stasio Arlausko, liaudies gynėjo Vinco Saniuko, Viešvėnų apylinkės komjaunimo sekretorės Gėnės Ličkutės, Telšių valsčiaus komsorgo Antanavičiaus ir eilės kitų komjaunimo bilietai. Širdys, prie kurių kitados glaudėsi šios mažytės knygtės su Vladimiro Iljičiaus atvaizdu, seniai nustojo plakusios: visi šie komjaunuoliai žuvo kovoje su klasiiniu priešu.

Beje, sąvoka "liaudies gynėjas", tur būt, bus... "stribas", t. y. pacifikatorius, slapukas, provokatorius, NKVD pagelbininkas, "smieršo" brolis ir tt.

A. Baltrūno "Žemaitijos keliais" vienas poskyris yra vardu "Penkiolika metų". "Naujienu" Redakcijai sutinkant, perspausdinama čia pat (žr. šalimais "Skeveldrų"), kone ištiesai. Tai rūsti scena, kuri buvo pilna pirmaisiais bolševikų okupacijos metais Lietuvoje. Pasiskaitykite ir — susimąstykite!

J. Cicėnas

2 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
— SATURDAY, SEPTEMBER 17, 1960

Atsiūsta paminėti

STUDENTŲ VARPAS, 1960, ofsetu spausdinamas, redaguotas redakcinės kolegijos, išleistas Varpininkų Leidinių Fondo, siunčiamas Sėjos skaitytojams vietoj Sėjos nr. 4 (66), 1960, už liepos ir rugpjūčio mėn. Turinyje: M. Mackevičiaus: Studentija ir Lietuvos laisvė; Leono švedo trys baladės; Algirdo Antanaičio — Pavargusioji generacija; D. Bielskaus — Tremties keliais virš mitų ir aptriususios tikrovės (?); A. Balso — Sovietinis moksleivis. Knygų apžvalgos skyriuje: Antano Suojos — Jaunieji liberalai geriau susišneka; Irenos Trakelytės — Ir gulbinų mieste nieko naujo ir Tito Guopio — Antano Škėmos trečioji beletristikos knyga. Tiesa, trimis savo poezijos perliukais debiutuoja Algimantas Mackus, kurį sunku praeiti nepacitavus:

Amžiną atilsį kalbėkite už mus,
sustingusios burnos —
Kryžiaus kalne palaidotas
Dievas
apsiklojo seno miesto žeme."

Redaguoja kaip ir Sėją G. J. Lazauskas, o studentų skyrių tvarko Giedrė Briškaitė.

A. L. STRACHAN & SON
Highest quality
COAL & FUEL OIL
Prompt Courteous service
Call RE 7-3860
2209 W. 63rd St.

SOPHIE BARCUS

RADIJO VALANDA

Visi programai iš WOPA,
1490 kil. AM 102-7 FM

Kasdien: nuo pirmadienio iki
penktadienio 10—11 val. ryto

Šeštadienį ir sekmadienį
nuo 8:30 iki 9:30 v. ryto
VAKARUSKOS: pirmad. 7 val.

Tel.: HEMlock 4-2413

7159 S. MAPLEWOOD AVE.

Chicago 29, Illinois

IŠ TOLI AR IŠ ARTI PIGIAI

PERKRAUSTAU
(MOVING)

BALDUS IR ĮVAIRIUS DAIKTUS
Perkraustymas saugus, greitas ir
tvarkingas. Viskas apdrausta.

ANTANAS VILIMAS

3415 So. LITUANIA AVE.

CHICAGO, ILLINOIS

Tel.: FRontier 6-1882

GRADINSKAS

FM NEŠIOJAMI

franzistoriniai radijai,
vėsintuvai, televizijos, fonografai.
Pardavimas ir taisymas.

J. G. Television Co., 2512 W. 47 St.
FRontier 6-1998

Atdara kasdien. Sekmad. uždaryta

REMKITE TUOS BIZNIERIUS,
KURIE GARSINASI
"NAUJIENOSE"

Siunčiu CHICAGOS LIETUVIŲ LITERATŪROS DRAUGIJAI, 1739 S. Halsted St., Chicago 8, Illinois, \$5.00 čekį spausdinamai Aleksio Ambrose knygai CHICAGOS LIETUVIŲ ISTORIJA. Prašau mane skaityti šios knygos rėmėju. Kada baigsite spaudos darbą, tai man priklausančią knygos egzempliorių prašau pasiųsti tokiu adresu:

Vardas ir Pavardė

Numeris ir gatvė

Miestas ir valstybė

Data Parašas

Penkiolika metų

Toli gražu ne kiekviename žemėlapyje pažymėtas Nevarėnų miestukas. Prieš karą čia buvo valsčiaus centras. Bet ką reiškė "centras" bažnytkaimyje; savivaldybė, policija, vaistinė. Na, dar pradinė mokykla ir degtinės monopolis... Tai ir viskas, ką buvo galima anuomet pasakyti apie šią gyvenvietę. Tiesa, gerai pasirašęs senų žurnalų komplektuose, galėtum rasti nuotrauką, vaizduojančią būrį vaikų nutriušiais drabužėliais ir mokyklos vartus su plakatu: "Vytaute didis, vesk mus į Vilnių!"

Į Nevarėnus pirmą kartą patekau 1945 metų vasarą. Tai, tiesą sakant, buvo iš viso pirmoji mano komandiruotė ir kartu atsakingas visuomeninis įpareigojimas. Artėjant Tarybų Lietuvos penktosioms metinėms, buvo mobilizuotas, kaip tuomet sakydavom, sostinės aktyvas — kultūros, spaudos, radijo darbuotojai — organizuoti visuose respublikos valsčiuose iškilmingus mitingus. Aš patekau į Telšių apskrities grupę, o vėliau paaiškėjo ir galutinė paskyrimo vieta — Nevarėnai.

Nelinksmai tuomet atrodė šis nuošalus, paskendęs miškuose bažnytkaimis. Vyko nirtulinga klasių kova. Aplinkui lyg alkanų vilkų rujos slankiojo nacionalistinių banditų gaujelės,* susišauckiančios tarpusavyje nakties tamsą skrodžiančiomis reketomis. Tik neseniai buvo žuvęs valsčiaus partorgas. Visas vietos aktyvas — tai paprastas, galima sakyti, beraštis valstietis, laikinai ėjęs valsčiaus vykdomojo komiteto pirmininko pareigas, jaunas ir neturįs jokių organizacinio patyrimo komsorgas ir pagaliau keletas liaudies gynėjų.

— Nieko nebus, nepavyks sušaukti žmonių, — nelinksmai, bet aiškiai pareiškė valsčiaus šeimininkas.

Jam pritarė komsorgas. Tik aš kol kas vis dar negalėjau susitaikyti su šia mintimi: slankiojau lyg be vietos po miestelį, stebėjau žmones ir jų gyvenimą, kažko lūkuriauvau. Pagaliau susipažinau su liaudies gynėjų būrio seržantu.

— O visgi bandykim, — pagalvojęs ištarė jis. — Net ir meninę dalį galima būtų suorganizuoti.

— Kaip? Kokiu būdu? — nustebau.

Jis detalčiai išdėstė savo pasiūlymą. Ir skelbimai, ir raginimai per dešimtkiemių igaliotinius mažai čia padėsia. Žmonės įbauginti, demoralizuoti. Kitas dalykas, jeigu klebonas sutiktų apie mitingą paskelbti iš sakyklos pamokslu metu. Dar daugiau — dalis liaudies gynėjų savo laiku giedodavo bažnytiniam chore. Dabar, jiems pasitraukus, choras iširo. Jei

klebonas duotų nurodymą vargonininkui, — choras galėtų greitai surepetuoti keletą liaudies dainelių, nes ir anksčiau jų buvo mokomasi.

Pasiūlymas buvo labai konkretus, tačiau ne per daug viliojantis. Vis dėlto, pasitaręs su pirmininku ir komsorgu, išėjau ieškoti klebono.

Medinės bažnytelės šventoriuje beveik kaktomuša susidūriau su jaunu vyriškiu — inteligentiškos išvaizdos, raudonais šilkiniais marškiniais. Jis žingsniavo žvaliai, mosuodamas rankomis.

— Atsiprašau, kur galėčiau rasti kleboną? — pasiteiravau.

— Aš esu klebonas, — sekė atsakymas.

Išdėsciau reikalą.

— Gerai, — be ilgų apmąstymų sutiko parapijos sielų ganytojas ir, tarsi norėdamas patvirtinti tai, kas pasakyta, pridūrė: — Aš geruoju sugyvenu su Tarybų valdžia. Netgi kooperatyvo valdybos narys esu.

Ir dabar, po penkiolikos metų, negalėčiau pasakyti, kiek nuoširdžios buvo šio jauno kunigo paslaugos, — jį netrukus perkėlė į kitą žemaitijos kampaniją, ir nieko daugiau neteko apie jį išgirsti, — tačiau po pamaldų žmonės srautu pasipylė į miestelio aikštę. I šten žymi dalis pasuko į daržinę, kur prie durų jau visa valanda trenkė maršus vestvinė kaimo kapela ir buvo greitosiomis įruoštas paaukštinimas, improvizavęs sceną...

Po pranešimo sekė pasisakymai — kalbėjo pirmininkas, seržantas, komsorgas — ir buvo perskaitytas laiškas nuo lietuvių tautos Tarybų šalies vyriausybės vadovui.* Pirmieji pasirašė visi sėdėjusieji prezidentume. Po to, kai buvo pasiūlyta savo parašus dėti ir kitiems mitingo dalyviams stoji neįauki tylą.

— Kas bus, tas... — pagaliau ryžosi senyvas vyriškis, sėdėjęs pirmoje eilėje.

Kaip šiandien prisimenu jo plačiapetę figūrą, apvalų, saulėje įdegsų veidą, sugrūbusias, vos vos pieštuką sučiupinėjančiais pirštais stambias rankas. Ledai buvo pralaužti. Artai šimto parašų — raštingų ir vos teįskaitomų — buvo padėta po istoriniu laišku aną sekmadienio popietę Nevarėnuose.

Meninėje dalyje, be deklamatorių, pasirodė choras. Jis atliko TSRS valstybinį himną ir keletą liaudies dainų. Himnas, beje, čia buvo atliekamas pirmą kartą.

Tą patį vakarą, leidžiantis saulei už mėlynos eglyno juostos, grįžau į Telšius...*)

*) Skaityk: Stalinui! J. C.

*) Bijojai nakvoti! J. C.

*) Skaityk: Partizanai! J. C.

Edgar W.

Deimantinis rojalis

(Tęsinys)

— Ak, jūs skambinate arfa?
— Ne, saksafonu. Tai daug sunkiau.

— Na, tai eikite ir grokite. Pradžiuginkite švenčių progą tuos vargšus vienišus žmones. Staiga Ferdie atsistojo.

— Pasakykite, ar mokate dainą: "Kur kelianja mano mylimasis šią naktį?"

— Ne.

Ferdie parodė į duris.

Stephen nusilenkė ir išėjo.

Tad ryt — Kalėdos. O jis atmetė visus pakvietimus. Tik šį vieną... Jis nusikvatojo, kaip laukinis, ir taip garsiai, kad buvo girdėti tarnų kambaryje, kur Stephen ir Nobbins vykdė cigarečių paveikslukų mainus.

— Kūčių vakarą reikia daug ką dovanoti, Nobbins, — tarė Stephen, ir artimo meilė trykštė tryško iš jo akių. Juodu buvo vienos dievobaimingos draugijos nariai, bet Stephen buvo dievobaimingesnis. — Pasakykite, ar ateisite ryt į St. Marylebene Darbo Namus?

— Ar aš irgi girtas? — su priekaištu paklausė šoferis.

Bet Ferdie visai nebuvo girtas, jis net nebuvo linksmas. Jis kentėjo, nes jo širdis buvo sudaužyta. Jis buvo visai pribaigtas. Jo gyvenimas buvo sunaikintas, ir jis nežinojo, ką daryti. Gal išgelbėti vaiką iš ugnies, rizikuojant savo gyvybe? Bet gaisras turėtų išlipti kaip tik ties Nr 74. Skustis jam šiandien taip pat nebuvo reikalo. Jis užsiaugins barzdą, išplauks į tolimus kraštus ir grįš juodai įdeges nuo tropikų saulės. Atpratęs nuo

Praėjo penkiolika metų. Aš neretai prisimindavau Nevarėnų miestelį, jo žmones, o radęs laikraštį žinutę ar korespondenciją iš šios vietovės, — visuomet atidžiai perskaitydavau. Bet tik dabar, keliaudamas žemaitijos keliais, radau progą vėl apsilankyti Nevarėnuose.

Dabar čia apylinkės ir "Naujo gyvenimo" kolūkio centras.

Ilgai teiravausi senų pažįtamų, deja, nieko iš jų nepavyko surasti — vieni išvykę dirbti kitur, mokyti, kiti — žuvę nuo klasinio priešo rankos ar šiaip mirę. Visgi penkiolika metų... Neberadau ir mėlynakio seržanto, ir vykdomojo komiteto pirmininko.

— Pasikeitė, daug kas pasikeitė pas mus per tuos metus — kalba dabartinis apylinkės tarybos pirmininkas L. Strazdauskas. — Vyresnieji spėjo pasenti, — vaikai — išaugti.

"Pergalė", 1960 m.

didmiesčio judėjimo jis žus po automobilio ratais. Bet tai turi būti dvivietinis, kuriuo važiuoja Letty. Ir tada jie padės jį ant neštuvų ir nuneš į namą Nr 74. Kaip verks Letty! Jis jau dabar girdi spieгимą: "Ak, juk tai Ferdie! Ką aš padariau?!"

Ir jis, grįžęs iš kelionių po vandenynus, ims smukti ir smukti. T. y. jo turtas, įdėtas į įmonę, vis dar duos 10-12% pelno, bet jį tai nėra reikalo kreipti dėmesio. Tad jis smuks ir smuks iki atsidurs vargšų prieglaudoje. Bet Stephen smuks taip pat ir pagaliau atsidurs taip pat prieglaudoje. Taigi Stephen galės kas rytą atnešti arbatos ir šilto vandens skutimuisi — ne, juk jam nereiks skustis, jis slankinės per dienas ir pardavinės degtukus ir raiščius batams. Ir vieną gražią dieną jis sutiks Letty, ji norės ko nors nusipirkti ir... staiga atpažins jį! Ji išbals ir vos pajęgs ištarti virpančiu balsu: "Ak, Ferdie, neįaugi tai mano kaltė O, kokia aš žiauri!"

Ferdie paspaudė mygtuką. — Atneškite man stiklą pieno, — pasakė jis jėjusiam tarnui.

— Šilto ar šalto? — paklausė Stephen.

Ferdie patraukė pečiaus.

— Man visiškai vistiek, — pareiškė jis ir sustenėjo. Jo nuotaika buvo pavojinga.

Ir šiandien buvo šventasis Vakaras! Jis atsiminė vieną kalėdinę apysaką, kurią kadaise buvo skaitęs. Kažkas bus ją parašęs, -a-a, jo vardas Dickens. Ferdie linktelėjo. Tikrai, tai buvo Dickens. Gera turėti šitokią atmintį vardam! Apysakoje buvo kalbama apie vieną senį, kuris buvo tikras visų žmonių priešas, nekentė Kalėdų ir su panika praedavo pro vitrinas, kur buvo išstatyti kalėdiniai pyragai, raudoni obuoliai ir puikūs riešutai. Tai buvo vyras, kuris niekino plumpudingą ir Kalėdų eglutę. Ferdie visiškai jam pritarė. Kokį tikslą turėjo visas tas švenčių triukšmas? Kuo vardu buvo tas senis? Gooch ar Groodge... Scrooge! Tikrai, Scrooge! Ferdie staiga pajuto neapykantą Kalėdoms ir visiems linksmiams ir laimingiems žmonėms.

Jis atsistojo tingiai ir užsuko radiatorius, nes jis norėjo, kad kambario temperatūra atitiktų jo nuotaiką. Stephen pasibeldė ir nedrąsiai pratarė:

— Linksmų Kalėdų!

— Linksmų Kalėdų! — pakartojo Ferdie ironiškai, kal-

(Tęsinys 4-me pusl.)

PRECISION CRAFTED

To Bring 'em On Target
Year After Year

At Your Sporting Goods Dealer
Or Order From

PHILIP S. OLT CO
PEKIN, ILLINOIS

25 GREAT
CALLS

OLT GAME and
BIRD CALLS

Evoliucijos idėjos jau nepavojingos

Prieš šimtą ir vienerius metus, kada buvo išleista Charles Darvino knygos "Rūšių kilmė" pirmoji laida, kilo didelis susidomėjimas evoliucijos (vystymosi) idėjomis, o truputį vėliau užsiliepsnojo didžiausias triukšmas ir dantų griežimas vien dėl to, kad mokslininkas turėjo drąsos konstatuoti gyvūnijos gyvenimo faktus, griauančius kai kurias šimtmečiais žmonėms primestas idėjas.

Susidomėjimas laipsniško vystymosi idėjomis buvo toks didelis, jog pirmą knygos išleidimo dieną buvo išpirkta 1,500 egzempliorių laida. Anglai mėgsta skaityti, bet nei leidėjas, nei knygų pardavėjai nemanė, kad į vieną dieną būtų išpirkta visai nežinomo jau mokslininko knyga. Tokio susidomėjimo ir pasisekimo nesitikėjo nei pats autorius.

O triukšmas dėl evoliucijos idėjos kilo todėl, kad ji griežtai nepaprastai galingos ir įtakingos organizacijos pamatus. Vyriausieji šios organizacijos atstovai skelbė, kad gyvūnija, jų tarpe ir žmogus, buvo sukurta tam tikromis bibliškomis dienomis, tuo tarpu Charles Darvinas turėjo drąsos su rinktais faktais įrodinėti, kad vienos gyvių rūšys galėjo kilti iš kitų rūšių.

Šiandien evoliucijos idėjos jau dėstomos kiekvienoje rimtesnėje mokslinėje įstaigoje, jos aptariamos gamtos mokslų vadovytyje. Evoliucijos mokslu susidomėjo vienas kitas jezuitas, o neseniai miręs popiežius Pijus XII turėjo drąsos pareikšti, kad ir katalikų bažnyčia nėra priešinga evoliucijos minčiai. Šiandien mes jau taip toli nuėjome, kad ir DRAUGAS net porą rašinių idėjo apie evoliucijos idėją. Jie dabar, aišku, nesako, kad visą šimtmetį jų atstovai neigė evoliucijos mintis, labai dažnai nepadoriai išniekindami evoliucijos šalininkus, bet tik pastebi, kad Charles Darvinas nemokėjęs tinkamai evoliucijos idėjos išdėstyti.

Evoliucijos idėjai priešinosi ne tik anglų bažnyčios vadovybė, ir katalikiškoji. Priešinosi ne vien Anglijoje ir Europoje, bet ir Amerikoje. Čia šio šimtmečio pradžioje didžiausią smūgį jiems sudavė Clarence Darrow, kada mokytojo Scopes byloje iškėlė mokslo faktų ir senovės pasakų nesuderinamus dalykus.

Praeitais metais Chicagoje buvo paminėtas Charles Darvino knygos pasirodymo šimtmetis. Į Chicago Universitetą buvo suvažiavę Amerikos, Anglijos, Šveicarijos, Prancūzijos ir kitų kraštų mokslininkai. Jie ne vien minėjo knygą, bet vertino knygoje iškeltų idėjų gajumą. Iš anksto paruoštais referatais ir mokslo įstai-gose surinktais duomenimis jie vertino Charles Darvino iškeltą evoliucijos idėją, josios reikšmę ir įtaką į žmonių gal-

voseną. Penkias dienas mokslininkai paskaitavo, o dabar Chicago Universitetas, surinkęs visas tas paskaitas į vieną vietą, išleido veikalą "Evoliucija po Darvino". Tai didžiulis trijų didelių tomų veikalas. Pirmas tomas vadinasi "Evoliucija ir gyvybė". Jis trumpai V. P. buvo paminėtas praeitos savaitės NAUJIENŲ priede. Antras tomas vadinasi "Žmogaus evoliucija". O trečias tomas, jau spausdinamas, bet dar knygų rinkoje nepasirodęs, bus pavadintas "Evoliucijos klausimai". Visų trijų tomų kaina \$25.00. Geras mano bičiulis V. P., užsisakęs visus tris tomus, leido ir man pasiskaityti paskutinius mokslininkų išvedžiojimus ir likusias spragas šiuo nepaprastai įdomiu klausimu. Negaliu iškesti nepasidalinęs bent keliomis minutimis.

"Žmogaus evoliucijoje" yra 22 mokslininkų studijos, kuriose specialistai nagrinėja Charles Darvino idėjas, ryšium su paskutiniais dešimtmečiais mokslininkų patirtais daviniais. Rašo Kalifornijos Universiteto antropologijos profesorius A. L. Kroeber, Nairobi muziejaus direktorius ir Afrikos Proistorės Draugijos pirmininkas Dr. Louis S. B. Leakey, Chicago Universiteto antropologijos prof. F. Clark Howell, Miami Universiteto Jūros Laboratorijos prof. Cesare Emiliani, Edinburgo Universiteto archeologijos prof. Stuart Piggott, Proistorės laikų Bordeaux Universiteto prof. François H. Bordes, Chicago Universiteto antropologijos prof. Robert M. Adams, Berno Universiteto fiziologijos prof. Alexander von Muralt ir visa eilė mokslo darbais pasižymėjusių profesorių bei gydytojų.

Laikraštinėje skiltyje neįmanoma aprėpti antrame knygos tome liečiamų įvairių problemų ir negalima atpasakoti dėstomų minčių. Man norėtusi suminėti bent studijų pavadinimus, kad skaitantieji turėtų nuovoką, apie ką šimtmečio minėjimas suvažiavusieji kalbėjo ir kokias problemas svarstė. Štai jos:

Prof. Kroeberio studija vadinasi "Evoliucija, istorija ir kultūra". Dr. Leakey kalba apie žmogaus kilmę, prof. C. Emiliani nagrinėja žmonių evoliucijos laiką, prof. Piggott kalba apie "Proistorę ir evoliucijos teoriją", prof. Adams rašo apie evoliucijos procesą ir ankstyvasias civilizacijas, prof. Magoun rašo apie evoliucijos sąvokas ir smegenų funkcijas, ir kt.

Kai kurios temos tikrai specialistams įkandamos, bet daugumas problemų yra pakankamai populiariai išdėstytos, kad vidutiniškai apsiskaitęs žmogus, paskaitęs studijas, gali susidaryti bendrą vaizdą, apie ką mokslininkai rašo ir kokias užtiko kliūtis.

Deimantinis rojalis

(Atkelta iš 3 psl.)

bėdamas pro nosį. Jis niekad pirmiau nekalbėjo per nosį, bet juk Scrooge darė kaip tik šitaip.

— O! Ar tamsta peršalęs? — Stephen mokėjo pasirodyti labai rūpestingas ir tėviškas.

— Ne, aš neperšalęs! Kalėdos! Užgesinkite židini, užraskite sviestą ir duoną! Taip, taip! Darykite, kaip įsakyta, Stephen! Ir nieko neduokite elgetoms, jei ateis! Aš sumažinsiu jums atlyginimą — tarp kita ko, jūs man daugiau nebereikalingas ir sekančią savaitę galite išeiti!

Juoktis per nosį — nema-lonus darbas; tai panašu į tai, lyg atsirūgtų šampanu ir oro pūslukės kiltų į viršų netinkamu keliu. Bet vis dėlto Ferdie juokėsi per nosį.

Stephen grįžo į tarnų kambarį.

— Nobbins, — tarė jis rimtai, — pasimėskime už savo šeiminką!

— Mielu noru, bet ne per ilgai.

Ferdie sėdėjo niūrios nevil-ties apimtas, o valandos slinko viena po kitos. Apie vidurnaktį jis griebė mažąjį paketelį, atrišo ir susimąstė. Jis rūpestingai išvyniojo sidabrinį popierių ir paspaudė mažųjų makščių mygtuką. Ant mėlyno aksomo žibėjo ir švytėjo didelis deimantas. Tas daik-čiukas kainavo daug pinigų. O ką jam būtų padovanojus Letty? Geriausių atveju kandiklį cigarėtoms, lazda pasivaikščiojimui arba dėžutę su frankiais manikiurui. Na, visa tai ji gali dabar padovanoti Poggy! Jis sukando dantis taip, kad net pasigirdo griežimas. Letty bus nusiminus, jei negaus jokių dovanų. Bet ne, jis neturi teisės tuo džiaugtis. Jis turi būti kilnus ir stovėti aukščiau smulkmenų! Jis nusiūš jai dovaną ir... dings. — Dings be pėdsako! Kur — nežinia. Gal kur nors tolimame, svetimame mieste, ten, kur jo niekas neras.

Bet ar ieškos jo kas nors? Jis suraukė kaktą. Stephen už-mirš jį ir susiras naują šeiminką, o finansų ministerija kreipsis į jo advokatą. O Letty...? Ji žengs per gyvenimą šalta širdim. Ji nežino, ko ji neteko jo asmenyje. Taip, ji

Knygoje yra nepaprastai didelė bibliografija. Kiekvienas mokslininkas duoda naudotos medžiagos šaltinius ir nurodo, kur galima gauti daugiau žinių pageidaujama tema.

Knyga baigiasi Charles Darvino proanūko, Charles Galton Darvino, britų Nacionalinės Fizikos Laboratorijos profesoriaus darbu statistikos srityje. Jis susirūpinęs nepaprastai greitai augančiu žmonių skaičiumi ir šiam klausimui pašventė savo darbą.

M. G.

4 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
—SATURDAY, SEPTEMBER 17, 1960

juoksis susiėmus pilvą, kai tas kompozitorius, tas muzikas, tas niekšingas Poggy pasakos jai lėkštus anekdotus, tas idiotas bezdžionės veidu!

Stephen pasibeldė vėl.

— Kelintą valandą tamsta gersi arbatą ryt rytą?

Ferdie prikando lūpą.

— Galimas daiktas, kad aš ryt visai negersiu arbatos. Aš iš viso dar nežinau, ką aš veiksiau. Gal būt, išvyksiu į tolimą kelionę. Nesirūpinkite manim. Prižiūrėkite mano butą. Mano advokatas mokės jums algą.

— Ar reiks siųsti jums ko-respondenciją?

Ferdie nekantriai atsiduso.

— Aš tur būt būsiu jau seniai miręs, kai ji mane pasieks!

— Labai gerai! Labos nakties ir linksmy... Labos nakties!

Vis dėlto Stephen buvo susijaudinęs ir paveiktas jo žodžių — bent taip galvojo Ferdie. Bet visa tai paveiks ir kitus. Ferdie ištraukė traukinių tvarkaraštį iš knygų spintos ir pažiūrėjo, kada eina pirmas traukinys į Bournemouth.

Bet pirmiausia reikėjo sutvarkyti paketelį. Be to reikia juk ką nors parašyti Letty. Labai trumpai, suprantama, bet labai mandagiai — bet neperdėtai mandagiai, ne, nereikėjo nusižeminti. "Ištikimas draugas, Ferdinand Stevington". Arba: "Linkiu jums linksmy Kalėdų švenčių" — ne, tai būtų persausa. Nereikia įskaudinti.

Jis čiupo popieriaus lapą ir kotelį.

"Mano miela Letty", pradėjo jis, bet tuojau pat paėmė kitą lapą, nes pirmieji žodžiai buvo negražiai parašyti. "Mano mieloji, geroji Letty", pradėjo jis vėl. Ne, netinka!

"Mano ištikimoji Drauge! Šią smulkmeną" — iš pradžių jis norėjo parašyti "šią vertingą smulkmeną", bet juk tai būtų negražu, — "aš siunčiu Tau, linkėdamas viso geriausio..."

Jokiu būdu negalima jai parodyti, jog ji kalta. Reikia elgtis riteriškai.

"Aš bijau, kad nemandagiai pasielgiau su Tavim ir prašau man atleisti. Aš išvykstu il-gon kelionėn ir manau, kad mudu nesusitikime —"

(Bus daugiau)

KAIP IŠMOKTI JUOKTIS

— Žinai, — sako Jonas savo draugui, — nuo to laiko, kai mano nuotaka pasidarė neištikima, aš visiškai pamiršau juoktis...

— Žinai ką, sako draugas Jonui, — paskolink man \$20, ir pamatysi, kaip pradėsi juoktis, kai pinigus atgal gausi.

ME 7-7200
The Modern "Do It Yourself"
4-HOUR DRIVING LESSONS
With 4-hour free classroom
instruction — \$19.95
With this add.
ME 7-7200

UNITED PRESS-NAUJIEŅŪ PHOTO
 Naujoji "Miss Michigan 1961". Tas titulas teko panelei Donna Jean Shepard iš Dowagiac (dešinėje), kai Nancy Anne Fleming (kairėje), laimėjusi tą titulą, buvo išrinkta "Miss America".

Lietuviškų gaidų leidimo sumanymas ir planas

Labiausiai užmirštas, jei nesakyti paniekintas, mūsų kultūros baras yra aukštoji mūsų muzikos kūryba — simfonijos, simfoninės poemos, kamerinė muzika. Kaip tik tai, kas sudaro mūsų muzikinės kultūros svarbiausią dalį. Mūsų nepriklausoma valstybė buvo jauna ir neturtinga. Turėdama tūkstančius įvairiausių gyvenimo problemų, ji tiesiog nesuskubo, ir gal finansškai nepajėgė šios srities sutvarkyti, nors pradžia buvo padaryta. Bet ji neapleido muzikinės kultūros. Ji išugdė gabių ir kūrybingų muzikos kūrėjų stiprią grandį, kuri sukūrė didžiulį muzikinės kultūros lobį, ir dar tebekūria.

Civilizuotame tautos gyvenime muzikinė kultūra yra pats gražiausias žiedas. Išsiblaškius tautai po visą pasaulį, deja, šiam tautos žiedui yra pakirstos pagrindinės sąlygos gyvuoti. Kūrėjams vargstant ir rūpinantis kasdienos pragyvenimu, vargsta su jais ir jų kūryba bedulėdama stalčiuose. Pasitrauks kūrėjai iš šio gyvenimo, dings su jais ir jų kūryba, kaip dingo rašytojo Savickio Prancūzijoje. Ne tik platus pasaulis, bet ir mūsų pačių naujos kartos nieko nežinos apie mūsų muzikinę kultūrą. Noriu ypatingai pabrėžti, kad ši kūryba ima pastangas viso mūsų nepriklausomo laikotarpio. Visa, ką tuo metu sukūrėm, ar ką išugdėm ir dabar kūrėm, visa yra palikta likimo valiai.

Būdamas New Yorke ir lan-kydamas profesorių Banaitį, tarp kitko sužinojau, jog jo dėta pastangų dar 1950 m. leisti savo smuiko sonatą ir trijo "Lietuvos idilijos", ir tuomet tas turėjo kainoti apie 700 vienas ir apie 900 dolerių antras. Pagalvojau, Dieve, brangus, mes kasmet ruošime šimtus vakarienių, pietų, bankietų,

5 — NAUJIEŅOS, CHICAGO 8, ILL.
 —SATURDAY, SEPTEMBER 17, 1960

kiek piknikų visokių, tiek išlaikome parapijų, kurių dažna siekia šimtus tūkstančių apyvartos, tiek turime mokyklų, tiek įvairiausių pastatų statome, kiek laikraščių leidžiame, kad mes nesumestumėm dar keliolikos tūkstančių sutvarkyti savo tautos kūrybos?! Ne! pagalvojau, tai negalimas daiktas! Mes esame pakankamai pajėgūs tam ir pasituri, ir geros valios! Mes tikrai džiaugsimės įvykdę dar vieną kilnų darbą ir pastatę ilgaamžių mūsų kultūros paminklą. Tik reikia pradėti. Tad tą pradžią tuomet ir ryžausi padaryti.

Mano planas paprastas ir konkretus. Kiekviename didesniame ar net mažesniame mūsų kolonijų mieste rengia savo koncertus be jokio atlyginimo, prašydamas tik padengti kelionės išlaidas. Koncertas turi būti ruošiamas tais pagrindais, kaip ruošiami kiti parengimai, kada norima sukelti lėšų, taigi, su plačiu komitetu, su nuoširdžiu ir skaitlingu bilietau platinimo būriu, su talka visų organizacijų. Gerai pravestas koncertas gali duoti ir porą tūkstančių pelno, taigi, du mažesni kūriniai jau galima būtų išleisti. Piniagai iškart būtų siunčiami į leidyklą be jokių tarpininkų. Gal su pagrindu galėtų kas sakyti, kad mano koncertai nesutrauks skaitlingos visuomenės. Tikra tiesa. Bet užtat rengėjams jie nieko nekainuos, antra vertus, ir šioje srityje bus atsiekta kultūrinių laimėjimų, nes aukštesnių kultūrinių vertybių nešimas visuomenei nėra jos bausmė, bet palaiminimas. Mano koncertas būtų tik kukli atnaša klausytojams atlyginti už auką gaidoms leisti, tik akstinas lėšų surinkti. Apvažiavus bent dešimtį didesnių kolonijų, gaidoms leisti būtų gero-kai į priekį pasistumta.

Ką mes turėtumėm leisti? išleisus? Visų pirma dovanai štai pagrindinis sąrašas kūrė-

jų ir kūrinių.

Kazio Viktoro Banaičio:

Sonata smuikui ir fortepijonui.

"Lietuvos idilija" — trijo klarnetui, smuikui ir arfai.

Kanonų rinkinys fortepijonui.

Operos "Jūratė ir Kastytis" klaviras ir partitūra.

"200 liaudies dainų".

Juliaus Gaidelio:

Sonata smuikui ir fortepijonui.

Keturi styginiai kvartetai.

Kvintetas pučiamiesiems.

Keturios simfonijos.

"Jūratė ir Kastytis" simfoninė poema.

"Gedimino sapnas" simfoninė poema.

Giesmė apie Gediminą — oratorija.

Smuiko koncertas.

Jeronimo Kačinsko:

Styginis kvartetas.

"Atpirkimo misterija" simfoninis veikalas.

"Lento" styginiam orkestrui.

"Giesmė į šviesą" simfoninė poema.

Septetas.

"Atspindžiai" veikalas fortepijonui.

Vlodo Jakubėno:

Styginis kvartetas.

Simfonijos Nr. 2, 3.

"Miško šventė" suite simfoniniam orkestrui.

Stasio Šimkaus:

Operos "Pagirėnai" klaviras ir partitūra.

Ką daryti su veikalais juos išsiuntinėti pagrindinėms pasaulio bibliotekoms, konserva-

torijoms bei žymiems universitetams, kur dėstoma muzika. Tai daroma tikslu apsaugoti mūsų kūrybą ir ją iregistruoti į tų įstaigų turto katalogus. Dalis galėtų būti išsiuntinėta kai kuriems orkestrams. Čia galėtų būti panaudota paslauga įtakingų asmenų, kurie dovanodami veikalą kuriam orkestrui įtaigotų ir jo išpildymą. Čia turiu galvoje mūsų užsienio diplomatų ar šiaip turinčius įtakos asmenis. Žinau tikrai, kad tokioje Kolumbijoje, jei būtų spausdintos simfoninės medžiagos, labai dažnai mūsų veikalai skambėtų jų simfoninio Bogotos orkestro grojami. Užtektų vieno kunigo Salduko apsilankymo. Manau, ir kitur atsirastų galimybių. Gal ne vienas užsienio atstovas mielai norėtų savo kraštą parodyti iš kultūringesnės pusės, deja, šiandien jie tos galimybės visai neturi.

Likusi gaidų dalis galėtų būti sukrauta muzikos krautu-vėse, kur parduotų veikalų pelną pasiimtų patys autoriai už jų teisėtą kūrybą.

Toks yra mano planas. Jis nereikalingas nei ilgų diskusijų, svarstymų nei susirinkimų, o tik talkos. Kiekvienas koncertas, gerai suorganizuotas, duoda konkrečių vaisių — išleidžiamas veikalas. Dieve, padėk šiam sumanymui įvykti, ir mes turėsime savo muzikinį lobį išgelbėtą.

Smuikininkas

Izidorius Vasyliūnas

ISIGYKITE LSS LITERATŪROS FONDO

gražiai išleistas mūsų tautos atgimimą vaizduojančias knygas!

S. KAIRIO, LIETUVA BUDO, 416 psl. — kaina	\$5.50
K. BIELINIO, DIENOJANT, 464 psl. — kaina	\$6.00
K. BIELINIO, PENKTIEJI METAI, 592 psl. — kaina	\$6.00

Knygos kietai įrištos ir iliustruotos.

Įsigykite jas įvairių progų dovanoms!

Jas gausite NAUJIEŅOSE ir Lit. Fonde šiuo adresu:

**K. BIELINIS, 70 Fifth Avenue, 9th floor,
 NEW YORK 11, NEW YORK**

PASIMATYKIT SU STANLEY LITVINU

APIE SAVO NAMO
 INSULIACIJOS PROBLEMĄ.

Dabar yra laikas tinkamai įrengti savo namą vasarai ir žiemai.

Mes turime išdirbtą reputaciją pilno pasirinkimo A-1 rūšies stako lentų in namams materialų.

CARR-MOODY LUMBER COMPANY

3039 SO. HALSTED STREET Tel.: VICTORY 2-1272
 STANLEY LITVINAS, Mgr. — LIETUVIAI SALESMONAI

NELAUKITE - RYTOJ GALI BŪTI PERVELU!

Jei norite užsitikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilus, ar išlaikyti apdrausti, reikalaukite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelaimel išitikus, neturėsite lokių nemalonumų.

"Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters"

O'MALLEY & McKAY, Inc.

222 WEST ADAMS STREET KAMBARYS 1043
 Telefonas: CEntral 6-5208

Generaliai Agentai šių Kompanijų:

COLUMBIA INSURANCE COMPANY
 PEARL ASSURANCE COMPANY
 LUMBERMEN'S INSURANCE COMPANY
 MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO.
 MICHIGAN FIRE & MARINE INSURANCE COMPANY
 AMERICAN AUTOMOBILE INSURANCE CO.
 MASSACHUSETTS BONDING & INSURANCE CO.

MENO ŽINIOS

Tvarko MIKAS ŠILEIKIS

Dail. Br. Murino paroda Detroite

Dail. Bronius Murinas

Detroite International Institute patalpose (111 E. Kirby St.) rytoj 2 v. p. p. atidaroma dail. Broniaus Murino dailės paroda. Parodą organizuoja Detroite Lietuvių Kultūros klubas. Dailininkas išstato 36 akvarelės ir 4 tempera tapybos darbus. Gausu gamtovaizdžių, yra keletas figūrinių kompozicijų ir naturmortų.

Apie dail. Muriną mūsų visuomenė plačiai paimformuota, daugis lietuvių ir kitataučių matė jo kūrinius įvairiose meno parodose. Murinas yra baigęs Kauno Meno mokyklą ir trejus metus studijavęs Paryžiuje, yra savarankiškas dailininkas. Nėra abejonės, Murinas akvarelinės tapybos (jo pamėgtoji sritis) technikoje yra subrendęs ir įsigijęs neeilinio menininko vardą, darąs sparčią pažangą. Šia proga norėtusi tarti keletą žodžių apie Br. Murino kūrybą ne vien dėl jo daromos pažangos, jaukaus impulso, bet ir dėl meno sintezės bendrai. Jo tapybinė ir plastinė sistema įgauja naują spalvų gaidą, ir žiūrovą sudomina ne vien aplinkinio vaizdo intriga, bet ir gilesnis gamtos pažinimas. Meninė tikrovė jam išplaukia ne iš pseudorealistinio netūralizmo, bet ieškant naujos estetiškos esmės, paprastuose reiškiniuose, glbiau įžvelgus į daiktus, kurie gamtoje ar gyvenime egzistuoja, bet tie elementai ligi šiol nebuvo pastebėti ir pavaizduoti tokia forma, kokiais jie atrodo dailininko kūrejo akimis žiūrint.

Murinas realizmo neatsisako, jisai prie jo eina, tiksliai skirtingu keliu, pasirinkdamas tai, kas jį domina ir, gal būt, stebina. Savo kūryboje jisai siekia grožio kone abstrakčia forma, skirtingu būdu, kartais be ypatingos temos,—pakanka spalvinių ritmo niuansų — šviesos ir tamsos santykių žaismų išsakymo.

Kūryba yra problematinė

dailės meno privalomybė. Nepakanka vien techninės kliūtis nugalėti, mokėti gerai piešti. Meno sintezė — tam tikra logikos ir prasmės išdava — daugiau ar mažiau yra subjektyvi. Juo dailininkas geriau pažįsta gamtą, juo sunkesnes ir sudėtingesnes problemas imasi spręsti. Turinys ne visada yra būtinas menui, kai pavaduoja kiti elementai, — susintetinta kompozicija ir spalvų ritmas užima visai naują konjunktūrą.

Murino akvarelinė tapyba reiškiasi dviem būdais: Anksčiau taptyboje stipriau pabrėžiamas realistinis elementas drąsiais teptuko pabraukimais, sodriu, impresionistiniu koloritu. Antrame etape Murinas linksta į ekspresionizmą ir dekoratyvinę formą, pvz. kaip teko matyti grupinėje parodoje praėjusią žiemą Čiurlionio galerijoje Chicagoje. Keletas jo sukurtų kopose gamtovaizdžių buvo peršviesti sintetinės prizmės dekoratyviumu, išbraukta tas, kas yra banalu ir nereikšminga. Igdusio akvarelisto drąsus teptukas vis dėlto stipriau pabrėžia pirmojo etapo savarankiškumą, aiškiau autorių charakterizuoja. Kita gera Murino ypatybė, kad jisai savęs nepakartoja ligi nuobodumo, nepiešia po kelis kartus tų pačių motyvų ir, reikia tikėtis, kad su laiku tas Murino posūkis bus aiškesnis. Be to, reikia manyti, kad šis etapas jam nebus paskutinis. Staigaus psichologinio persiformavimo Murino dvasioje nėra. Jis nėra linkęs į sentimentalumą, nei pataikauti. Sacharininių efektų, manierizmo pavojus negresia. Plėtmų, masių ir linijų bei kirčių jo kompozicijose apstu ir tai liudija, kad gamtoje fotografiško švelnumo nėra, kaip kad įprasta manyti. Juo gamta yra veiksmingesnė, žiauresnė, tada ji paslaptingesnė ir įvairesnė.

Baigiant kol. Murinui linkiu geros sėkmės ir įkvėpimo bei ištvėmės dirbti meno kultūrai.

Parodos katalogui įvadą parašė dail. Povilas Kaupas, gražiai apibūdinamas dailininko kelią.

Paroda baigsis kitą sekmadienį, rugsėjo mėn. 25 d. 8 v. vak. Murinas gyvena Melrose Park, Ill.

M. Šileikis

Dailininkui perspektyva yra tas, kas arkliai yra balnas arba laivui vairsas.

Leonardo da Vinci

Dail. BRONIUS MURINAS "Kopose" (akvarelė)

Tribune apie E. Valaitį

"The Chicago Daily Tribune" praėjusio sekmadienio laidoje "Magazine" skyriuje idėjo keletą Edvardo Valaičio spalvotų akvarelinės tapybos reprodukcijų, atliktų Illinojaus valstybės parkuose. Dail. Valaitis yra to dienraščio skelbimų meno skyriaus direktorius. Jis yra ir Am. Lietuvių Dailininkų Sąjungos narys.

Prancūzų impresionizmas buvo skirtas "atvirai gamtai" — peizažui ir tuomi pažymi moderniojo peizažo epochą. Be to, impresionizmas atidarė duris moderniajai tapybai. Leonardo da Vinči raštų rinkinyje "Trattato della Pittura" yra pasakyta, kad nežiūrint to, kaip skaidriom spalvom bus nutapytas peizažas, niekada nebus suderintas su tikrąja gamtos šviesa. Tiksliai paveikslą pastačius saulėje, tapyba priartėja tikrajai šviesai.

Leonardo da Vinči rašė iš dešinės į kairę. Jo raštus tegalima skaityti rankraštį laikant prieš šviesą arba prieš veidrodį. Jis tai darė, kad kiti negalėtų iš-

skaityti, ypatingai slaptų dalykų.

Leonardo da Vinči matematiškoje nevaratojo pliuso ženklų. Vietoje jo, varatojo numerį "4".

Graikų klasikos renesansas prasidėjo 5-am šimtmečiu prieš Kristų, o Italijos renesansas — 15-am šimtmečiu. — 2,000 metų vėliau.

— Aš maniau, kad mokausi gyventi, bet pamačiau, kad mokausi mirti. Leo. da Vinci

— Didelė gėda tikėti tokiais dalykais, kuriems neturima įrodymų.

SAŽINĖS ISMETINĖJIMAS

Grįžta du draugai vėlai iš paskutinės tavernos.

— Ką dabar mano žmonelė pasakys, — dejuoja Karlas. — Per visą mūsų vedybinio gyvenimo amžių aš niekuomet negrįžau namo toks kiaulė...

— Bet gi vos praėjusią savaitę buvai dar girtesnis, — ramina jį Otto.

— Taip, bet tuomet aš tebebuvo nevedęs!..

Prieš siųsdami DOVANŲ SIUNTINIUS Į SSSR

per kurią nors firmą,

Pasiklauskite patys savęs

apie sekančius dalykus:

1. Ar firma patikima?
2. Ar ji tai įrodė?
3. Ar ji rūpestingai supakuoja ir išsiunčia siuntinius ir paruošia dokumentus?
4. Ar ji naudoja geriausias dėžes?
5. Ar ji varo biznį ilgiau, kaip 25 metus?
6. Ar ji oficialiai ĮGALIOTA?

Atsakymas į visus šiuos klausimus bus TAIP, jei Jūs siųsite dovanų siuntinius per bet kurį

GLOBE PARCEL SERVICE, INC.

SKYRIŲ

716 Walnut Street
PHILADELPHIA 6, PA.
WALnut 5-3455

4102 Archer Ave.
CHICAGO 32, ILL.
FRontier 6-6399

1813 Addison Road
Cor. Superior & 71 St.
CLEVELAND 3, OHIO
UTah 1-0807

1991 Broadway
NEW YORK 23, N. Y.
LYceum 5-0900

6446 Michigan Ave.
DETROIT 10, MICH.
TAShmo 5-7560

683 Hudson Ave.
ROCHESTER 21, N. Y.
BAker 5-5923

263 Market Street
NEWARK 2, N. J.
MARket 3-1968

380 W. Broadway
S. BOSTON 27, MAS
ANDrew 8-8764

346 Third Ave.
PITTSBURGH 22, PA
GRant 1-3712

851 Hollins Street, BALTIMORE 1, MARYLAND. MULberry 5-5787.

979 So. Broad Street, TRENTON, N. J., EXport 4-8085

174 Tilghman Street, ALLENTOWN, PENNA. HENlock 5-2060

202 Second Street, LAKEWOOD, N. J., FOXcroft 3-6621

Greit atgabenkite savo siuntinius PAS mus, ir mes greit IŠSIŪSIME juos!

DR. ANNA BALIUNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIES IR GERKLĖS LIGOS PRITAIKO AKINIUS
6322 SO. WESTERN AVENUE
Valandos: kasdien nuo 10 iki 12 val. iš ryto ir nuo 7 iki 9 val. vakaro. Šeštadieniais nuo 10 iki 1 val. Treč. uždaryta. Kitu laiku susitarus
Ofiso telef.: PROspect 8-3229
Rezid. telef.: WAibrook 5-5076

Tel.: PROspect 8-1717
DR. S. BIEZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val: kas dieną po pietų 1-3; vak. 7-8
Trek. antradieniais ir penktadieniais
Trečiad. ir sekmadieniais uždaryta
Rez.: 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REpublic 7-7868

DR. C. K. BOBELIS
Inkstų ir šlapimo takų chirurgija
Tel.: PROspect 6-1795
2300 W. 51st St., Chicago, Ill.
Oakley Medical Arts Bldg.
arba
434 Algona Ave., Elgin, Illinois
Tel.: OWens 5-0533
Valandos pagal susitarimą.

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisas: HEmlOCK 4-5849
Rezidencija: HEmlOCK 4-2374
OFISO VALANDOS:
Pirmad., ketvirt. ir penktadienį nuo 1-4 ir 7-9, Antradienį nuo 1-5, Trečiadienį ir šeštadienį tik susitarus.

DR. JONAS G. BYLA-BYLAITIS
Nervų-Smegėnų Ligos, Chirurgija
OAKLEY MEDICAL BLDG.
2300 W. 51st St.
Valandos: Šeštadienį susitarus, skambinti TIK Pirmadienį, Antradienį, Ketvirtadienį, Penktadienį nuo 2-4 ir 6-8 vak.:
PR 6-1795, Rez. TREmont 9-5890

Ofiso telef.: VIRginia 7-0036
Rezidencijos: BEvery 8-8244
DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Akusherija ir moterų ligos.
4157 ARCHER AVENUE
Ofiso valandos:
Nuo 2-4 ir nuo 6-8:30 val. vakaro.
Šeštadieniais nuo 2 iki 4 po pietų.
Trečiadienį pagal sutartį.

Tel. ofiso: HE 4-1414; rez.: RE 7-6867
DR. BR. GAIZIUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Valandos: 1-3 ir 6-8 val. po pietų
kasdien. Šeštadieniais 1-4 val. p. p.
Trečiadieniais uždaryta.

DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 WEST 63rd STREET
Ofiso val.: kasdien nuo 1-4 po pietų
ir 6-8 vakaro.
Trečiadienį ir šeštadienį uždaryta.
Ofiso tel.: PORTsmouth 7-6005
Rezid. telef.: GARDens 3-7278

GRovehill 6-1595
Dr. Aldona A. Juska
AKIŲ LIGŲ SPECIALISTĖ
IR PRITAIKO AKINIUS
Valandos: 9-12, 7-9 pagal susitarimą
išskyrus trečiadienį ir šeštadienį
2422 W. MARQUETTE ROAD

Ofiso ir buto tel. OLYmpic 2-1331
DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 So. 49th Court, Cicero
Kasdien 10-12 ir 4-7 Treč. ir šeštadienį tik 10-12.

Telef.: Ofiso ir buto OLYmpic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th St., Cicero, Ill.
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vakaro
Trečiadieniais uždaryta
Šeštadieniais 12-4 val.

Ofiso telefonas: LATayette 3-3210
Jei neatsiliepiate šaukite KEEdzie 3-2869
Dr. Emily V. KRUKAS
GYDYTOJA IR CHIRURGA
4146 SO. ARCHER AVENUE
Val.: kasdien po pietų nuo 12-3:00
Daily afternoons.
Vakarais: pirmadienį, antradienį, ketvirtadienį
6-9. Trečiadieniais tik susitarus

Tel. ofiso: HE 4-1202; rez. PR 6-4732
DR. A. MACIŪNAS
CHIRURGAS
2454 W. 71st ST. (71st ir Campbell)
Val.: pirmadienį ir ketvirtadienį 1-4 popietį,
antradienį ir penktadienį 5-8 val. vak.

"NAUJENOS" gali rašyti kiekvienas ir apie viską.

Ofiso tel.: HE 4-1318 arba RE 7-9700
Rezidencijos: PR 6-9801
DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
Priėmimo val.: nuo 9-11 val. ryto ir
nuo 4-8 val. po pietų. Šeštadienį nuo
9:00-2:00 p. p.
Trečiadieniais uždaryta.

DR. M. STRIKOL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Valandos tik susitarus.
PROspect 6-1930

Ofiso telef.: CLIFFside 4-2896
Rez. telef. WAibrook 5-3099
DR. P. STRIMAITIS
Bendra praktika ir chirurgija specialiai
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1724 West 47th STREET
(kampus 47th ir S. Hermitage Ave.)
Ofiso val.: nuo 2 iki 4 val. ir nuo
6 iki 8 val. v.
Šeštadieniais nuo 2 iki 6 val. v.,
išskiriant sekmadienį.

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ LIGŲ
Ofisas: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PROspect 8-1223 arba TR 3-5577
OFISO val.: pirmadienį 7-9 val. vakaro,
antradienį, trečiadienį ir penktadienį 6-9 v. v.
šeštadieniais 2-4 val. po pietų.

DR. V. P. TUMASONIS
CHIRURGAS
2458 WEST 71 STREET
Ofiso telef.: HEmlOCK 4-2123
Rezid. telef.: GIBson 8-6195
Atostogose iki š. m. rugpjūčio 1 d.

Tel. ofiso: VI 2-1581; rez. PR 6-4250
DR. V. VILEIŠIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
802 West 31st STREET
(kampus Halsted ir 31st gatvių)
Priėmimo valandos: kasdien 1-4 p. p.
ir 6-8 val. vak. Šeštadieniais 1-4 p. p.
Trečiadienį ir sekmadieniais uždaryta

P. ŠILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDEAS-PROTEZISTA
Aparatai - Protezai, Med. Bandažai, Speciali pagalba Kojoms (Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 6-8. Šeštadieniais 9-1
ORTHOPEDEJOS TECHNIKOS LAB
2850 West 63rd St., Chicago 29, Ill
Tel.: PROspect 6-5084

LIETUVIAI AKIŲ GYDYTOJAI
Dr. Ant. Rudokas, Opt.
4455 SO. CALIFORNIA YA 7-738
Tikrina akis ir pritaiko akinius
keičia stiklus ir rėmus.
Valandos: 10 ryto iki 8 val. (trečiadienį
uždaryta), šeštadienį 10 ryto iki 2 p. p.

Dr. Kazimieras
MICHEL
Optometristas-Orthoptistas
Gydo nusilpusias ir nervuotas akis
Egzaminuoja akis ir pritaiko akinius
Išgydo kreivas akis be operacijos
Įdeda netikrą - artificialę akį pagal
sveiką. Tikrina klausą ir pagelbsti
nėgirdintiems. Praktikuoja 39 metus
Kalba lietuviškai.
4654 So. Ashland Ave. YA 7-6616

DR. G. SERNER
LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
25 metų patyrimas
Tel.: YAards 7-1829
Pritaiko Akinius
Kreivas Akis
Ištaiso.
Ofisas ir Akinių Dirbtuvė
756 WEST 35th STREET
Valandos: nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8
Treč. uždaryta. Penkt. ir šešt. 10-2
val. po pietų. Arba pagal susitarimą

CHICAGO SVARIAUSIAS IR
MODERNIS KLAUSIAS DARŽAS
BUČODARŽAS
WILLOW WEST INN
AND PICNIC GROVE
43rd and Willow Springs Road
WILLOW SPRINGS, ILL.

PERKRAUSTYMAI
MOVING
Leidimai - Pilna apdrauda
ZEMA KAINA
R. ŠERENAS
2047 W. 67th Pl. WAibrook 5-8063

ANNOUNCEMENT
Did you know that 2/3 of your flag
is still good? Why throw it away?
Let us replace the 48 star blue field
with the new 50 star field.
Field for 3'x5' flag \$1, replaced. Do
it yourself, and we will mail a new
field for 75c.
New 3x5 flag may be obtained for \$3.
ARROW TEX PROCESS CO.
234 S. Franklin St.
Chicago 6 STate 2-2304

QUEEN RECREATION
Air conditioned Cocktail Lounge
Ample free parking.
Free instruction by experts.
Openings now for mens & womens
league bowling.
6236 S. ASHLAND
PR 8-9800.

EXPERTAI ĮRENGIA FURNESUS
ir boilerius, pakeičia gazo ir alyvos
sistemas, oro vėsinčius ir nuo stogo
vandens nutekėjimo vamzdžius.
MES TAISOME
įvairių firmų furnesus ir boilerius.
TREVE, INC.
6515 S. Ashland. HE 6-2717.

CENTRAL PIZZARIA
known for their own Italian recipe
pizza, the best in town
5437 W. MADISON ST.
(Formerly Crawford Pizzaria)

Featuring Pizza • Italian Dishes
Sandwiches
Hours 12:00 Noon to 12:00 Midnight
FOR DELIVERY
Phone COlumbus 1-9403

**AR PRARADOTE
VAIRUOTOJO LEIDIMĄ?**
Parūpiname atsakovo užstatą ir ap-
draudą, kad atgautumėte
vairavimo teisę.
NORTHERN INSURANCE AGENCY
TRIangle 4-5577
Open till 9 P. M.

YOU AND YOUR FRIENDS ARE
CORDIALLY INVITED TO THE NEW
SHUTAY'S LOUNGE
1801 West 21st Street
SEeley 3-8491
MUSIC, REFRESHMENTS
"A GOOD TIME FOR ALL"

BEAUTIFUL BUILT - IN CLOCKS
EASY INSTALLATION
... DO IT - YOURSELF

Precision built, accurate,
smartly - styled World fam-
ous, fully guaranteed, self-
starting movement with
sweep second hand. Face
11 inches in diameter.
Available in genuine brass
or in black finish. Full
installation instructions in-
cluded. Specify style and
finish.
Shipped post - paid - insured.
Enclose check or money order.
\$12.95. F. E. Tax Included.
Box No. 96. Dept. A. F.
CRIFE TOOL MFG. CO.
OWOSSO, MICH.

**X - E - M
TEPALAS**
Padeda sumažinti skausmus, kylančius
nuo perdidelio klausos įtempimo arba
neaiškaus girdėjimo.
Reguliarus įpakavimas \$2.00
(su persiuntimu)
Pavyzdys \$1.00.
**ALMKLOV'S
PHARMACY**
DEPT. AFL
Box 665
Cooperstown, N. Dakota

TRUMBULL SODAS
Galima gauti sale
Vestuvėms, pokyliams,
banquetams ir t. t.
VI 7-9641
3000 S. TRUMBULL AVE.
Kreiptis į Mrs. Janis.
7 - NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
-SATURDAY, SEPTEMBER 17, 1960

**40 AKRŲ PLOTAS
pasakiškoje Brazilijoje**
BRAZILIJA
- greičiausiai augantis kraštas, įvai-
rių galimybių šalis. 300.00 geros že-
mės šiaur-rytinėje dalyje skelbia iš-
pardavimą, naujakurių pasiūlytomis
kainomis. Šis milžiniškas plotas da-
bar išaugina 20% visų Brazilijos rie-
šutų, gamina daug gumos, riešutų
aliejaus ir daug kitų dalykų; 10.000
galvijų, įvairių mineralų klodai. Vi-
dutinė temperatūra 78 laipsniai. Me-
džioklė, meškeriojimas.

\$10 akras \$10 įmokėti \$10 mėnesiui
Arti tarpstančio miesto BELEM prie
didžiosios Amazonės žiočių. 50 my-
lių nuo naujos Bethlehem Steel
\$100.000.000 vertės.
Mangano apdirbimo įmonės. Sritis
yra prieinama, pelninga, su daugybe
galimybių.
Užtikrinkite savo šeimos ateitį.
Naujakurių kainos tik trumpam laikui.
R a š y k i t e :
American Pioneers, Inc.
Dept. A. F.
1522-26 Connecticut Ave., N. W.
Washington 6, D. C.

**SIGNORELLO HEATING &
GAS EQUIPMENT CO.**
Parduodame ir aptarnaujame viso-
se miesto dalyse. Pilnas šildymo
sistemos įvedimas.
Nariai Mechanical Contractors
Association
Rezidenciniai - prekybiniai -
industriniai.
Visi darbai garantuojami.
3839 ARCHER AVE.
LA 3-1001

Taisoma ir dengiama
NAUJUS STOGUS
Atliekame įvairius metalo
skardos darbus
LESNIAK ROOFING
and
SHEET METAL WORKS
1806 West 18th Street
Phone CA 6-0569
Įkainavimas veltui -
Nebrangus - Garantuotas darbas.

GUARANTEED WORK
• Sewers & Catch Basins cleaned
• Rodding and Repairing
Free Estimates. Day and Night
Service.
BELL SEWERAGE
HUMboldt 9-2467

Complete SEWER SERVICE
24-hr. Emergency Service. • Catch
Basins Cleaned & Repaired. • Tol-
lets opened • Sink&Disposal Ser-
vice • Main lines rodded • All Flood
Control Systems • Downspouts
Rodded.
DON SMITH
Village 8-6199
FI 5-7181 - FL 4-4899

JEI TURITE VABZDŽIŲ -
ŠAUKITE

COACH
Blakės, prūsokai, peišs, žiurkės
negali pasislėpti.
2 butai - \$14.50
3 butai - \$18.50
ISKAITOMAS RŪSYS

Nebrangūs įkainavimai duodami di-
desniems pastatams. Namų savininkai
gali prašyti specialių lengvų mėnesi-
nių kainų.
Kainos namams ir apartamentams
1-4 kamb. \$4.00 5 kamb. \$6.50
6 kamb. \$7.75 7 kamb. \$8.75
8 kamb. \$9.50 9 kamb. \$10.25
RŪSYS \$3.00
Kai dirbame, niekam nereikės
išėiti iš namų.
Garantuotas ir skubus profesionalinis
patarnavimas

J. P. COACH & CO.
KE 8 5400 417 E. 47th

Margumynai

LAIŠKAI VALDŽIAI

Viena socialinė įstaiga gavo iš vienos pilietės tokį laišką:

— Vienas pašauktas į kariuomenę vakmistras man pasipiršo. Ar negalėtumėte būti tokie malonūs ir man pranešti, kiek jo mirties atveju aš gausiu pomirtinės?

Kita vėl rašo: Su šiuo pridedu tamstai pažymėjimus savo sutuoktinių ir dviejų vaikų, kurių vienas, kaip tamsta pat pamatysite, yra netikras.

Vėl kitas: Kadangi paskutinį mėnesį nedirbau, tai negalėjau už praėjusį mėnesį sumokėti. Kadangi darbą vėl atgavau, žmona taip pat, tai dabar su šiuo raštu abu atsiunčiu.

— Turiu garbės pranešti tamstoms, kad, mano vyrui mirus, palikau našlė.

— Tamsta negalite išivaizduoti, kaip baisu yra gauti grasinamus laiškus, kurie mum tačiau nedaro jokio įspūdžio.

VOKIEČIAI NESUSIKALBA

Vienas sovietinėje zonoje esančio Leipcigo universiteto nervų ligų profesorius buvo išvažiavęs į Vakarinę Vokietiją. Grįžus atgal į savo sovietinę zoną, kolegos jį klausinėja:

— Ar bandei, kolega, tuos vakariečius pastudijuoti savo profesijos atžvilgiu?

— Ir dar kaip bandžiau, atsakė profesorius. — Pirmiausiai aš jiems daviau klausimus, kurie mums visiems aiš-

kūs, kaip diena, būtent: Ji mums viską duoda, mus viskuo aprūpina, ir mes visi ją mylime. Kas ji yra?

— Partija! sušuko klausėjas.

— Toliau! Ji yra karališka ir mus visus daro laimingus, kurie po jos sparnu atsiduriame. Kas ta yra?

— Sovietų Sąjunga! šaukia klausėjas.

Trečias klausimas, kuri aš tiems vakariečiams stačiau: "Ką pirmiausiai pamanai, kai kas nors per petį tapšterėja?"

— ENKAVEDE! atspėjo paklausėjas.

— Tu atsakei teisingai, — baigė profesorius, — bet būtų girdėjęs, kokius paikus atsakymus man davė tie vakarinės Vokietijos piliečiai!

— Sovietų Sąjunga. Sov. komjaunimo laikraštis "Komsomolskaja Pravda" pabrėžia, kad jaunimas mažai tesidomi komunistine ideologija. Kursko korespondentas rašo, kad labai mažai jaunimo rodo kam nors savo dėmesį, išskyrus darbą, į kurį žiūrima tik kaip į priemonę padidinti savo pajamoms. (E)

MOTERIŠKI IMPORTUOTI LAIKRODELIAI

17 akmenukų, gerai einantys su nelūžtama spyruokle. Puikus chromo viršus su nerūdijančiu plieno dugnu. Sidabrinės rodyklės, stiroos odos dirželis. Puiki dovana bet kokia progą. Tas puikus laikrodelis yra siunčiamas oro paštu tiesiai paties gamintojo už \$15.95.

Reikia sumokėti pašto išlaidas. Toks pat puikus vyriškas modelis yra už tokią pat kainą.

LOUIS H. ARTHUR, RFD # 1, Rutland, Vermont.

Hide-a-matic SLEEPER SOFA

4½" FOAM RUBBER REVERSIBLE CUSHIONS

INCLUDES FULLSIZE SEPARATE
INNERSPRING MATTRESS

\$149

PECIALLY
PRICED...

MATCHING
CHAIR \$59

A truly handsome outfit that will add Day and Night beauty and comfort to your home. The big de luxe sleeper sofa has effortless and fully automatic open and close mechanism. Sleeps 2 comfortably.

10 DOWN DELIVERS

BEDDING STORES INSIDE

TILTS FOR EASY CLEANING

Budriko kainos žemesnės negu pačios žemiausios bet kur kitur visoje Chicagoje. Taip pat turime rakandų, pigių ir brangių. Gaziniai pečiai, televizijos, šaldytuvai, skalbiamosios mašinos.

Budrik Furniture

3241 So. Halsted Street

Chicago 8, Ill.

Tel.: CALumet 5-7237

Adara pirmadienį ir ketvirtadienį iki 9:00 val. vakaro, sekmadieniais nuo 12:00 iki 5:00 p. p. Radio programos sekmadieniais nuo 2:15 iki 3 val. po pietų, iš stoties WHFC, 1450 kil.

LABAI SVARBI ŽINIA TIEMS, KURIE NORI SIUSTI PINIGUS Į USSR MES GARANTUOJAME SPECIALŲ KURSĄ

10 RUBLIŲ UŽ DOLERĮ
IKI PABAIGOS ŠIŲ METŲ

Po sausio 1 d. 1961, Jūsų giminės ir draugai gaus Sovietų Sąjungoje mažiau rublių už dolerį. Pasinaudok tuo prielankiu kursu DABAR. Siusk kiek galima dožniau. Pristatymas EX-PRESU per 2 savaites. Išmoka pilna suma, be jokių atskaitymų. Jokių muitų ar mokesčių nėra už siunčiamus pinigus. Oficialus pakvitavimas siuntėjui prisiunčiamas. Visi išmokėjimai pilnai garantuoti. Jūs galite siusti bet kokią sumą.

Prašome prisiusti mums pilną vardą ir adresą gavėjo Sovietų Sąjungoje.

Persiuntimas kainuoja:

Iki \$50.00	\$5.00
Iki \$100.00	\$10.00
Iki \$150.00	\$15.00
Iki \$200.00	\$20.00

Už didesnes sumas 10%.

Mes esame vienintelė firma, kuri turi Bankų ir Apraudos Departamento leidimą šioms operacijoms ir aprausta iki 20,000 dolerių.

GRAMERCY,
DEPT. N. S.

744 BROAD STREET,

Newark, New Jersey

118 East 28th St. — 9th floor
New York 16, New York

Tel.: MU 9-0598

Istaiga atidaryta nuo pirmadienio iki penktadienio 9:00—5:30 p. p., šeštadieniais 10:00—1:00. Sekmadieniais uždaryta.